

ELAN professionaliseert kinderopvang met VVE-traject Startblokken

De allerkleinsten klaar voor de start

In Amerika krijgen driejarigen uitgebreide tests om te kijken of ze wel slim genoeg zijn voor bepaalde scholen. Dat gaat misschien wat ver, maar het is wél verstandig om kinderen al op jonge leeftijd bewust dingen te leren. Niet met een strak programma, maar met een ruim aanbod op het gebied van spel. Dat is wat het VVE-traject Startblokken doet en ELAN Kinderopvang heeft hier inmiddels goede ervaringen mee.

Vanuit de deelname aan de VVE werkgroep van de gemeente Stede Broec en een samenwerkingsproject met de Peuterspeelzaal zocht ELAN Kinderopvang naar een geschikt traject Voor- en Vroegtijdse Educatie dat zowel voor de kinderdagverblijven als voor de peuterspeelzalen ingezet kon worden. Locatiemanager van het Kinderdagverblijf Stede Broec, Femke de Boer, vertelt dat voor het traject Startblokken van OBD Noordwest werd gekozen omdat dat ook geschikt was voor kinderen van 0 tot 2 jaar en omdat het het best bij de bestaande, ontwikkelingsgerichte werkwijze leek aan te sluiten. 'We wilden het traject niet volgen omdat we het niet goed deden, maar omdat we het nóg beter wilden doen', legt Femke uit. 'Startblokken geeft handvatten om bewuster jonge kinderen dingen te leren. In thema's en op een leuke, spelgerichte manier. Het mooie is dat we nu al van ouders te horen krijgen dat de woordenschat van hun kinderen verbetert.'

Actieve rol

Ondanks de zorgvuldige aanpak, moesten de pedagogisch medewerkers van ELAN wel even wennen aan de omslag. 'Verandering is altijd lastig', weet Femke. 'Je bent gewend op een bepaalde manier te werken. Met Startblokken moet je, zeker in het begin, veel meer nadenken over wat je met de kinderen doet. De automatische piloot wordt uitgeschakeld en de pedagogisch medewerkers krijgen een actievere rol toebedeeld. De eerste paar weken was het even zoeken naar een goede inpassing in de dagelijkse routine.' Maar gaandeweg werden de pedagogisch medewerkers steeds enthousiaster. 'Ook omdat ze merkten dat de kinderen er goed op reageerden, dat motiveert natuurlijk het meest.' Eén van de medewerkers schreef na afloop van de cursus dan ook op het

Alle pedagogisch medewerkers van ELAN zijn voor het VVE-traject Startblokken geslaagd en ontvingen na afloop een certificaat. Een mooie beloning na een intensief traject.

evaluatieformulier: 'De cursus leek mij in het begin moeilijk in te passen bij ons op het kinderdagverblijf, maar nu blijkt het tegendeel. Bedankt.'

Spelenderwijs

Startblokken probeert jonge kinderen kennis te laten maken met alledaagse dingen door er in thema's en spelenderwijs mee aan de slag te gaan. Thema's kunnen bijvoorbeeld de kinderboerderij, de tandarts of boodschappen doen zijn. Er zijn geen vaste spellen; de pedagogisch medewerkers gaan zelf thema's ontwerpen met het accent op spel. Wel is er een verteltafel waar de kinderen

samen verhaaltjes naspelen en op een leuke manier leren vertellen, overleggen en beurt verdelen. 'Startblokken is geen vastomlijnde methode, het biedt een werkplan met pedagogische en didactische bouwstenen voor de medewerkers', vertelt Femke. 'Het is aan hun creativiteit om iets leuks met de thema's te doen. Dat geeft veel vrijheid, maar het vraagt ook om een actieve rol van de medewerkers. Aan het begin is dat inderdaad wat wennen, maar naarmate de tijd vordert wordt het meer en meer een houding en gaat het steeds meer vanzelf.'

Het leukste van Startblokken vindt Femke de reactie van de kinderen. 'Die reageren heel positief op de actieve rol van de medewerkers en op de invulling van de thema's. Mijn eigen dochtertje Jenthe zit ook bij ons en die komt steeds vaker naar me toe om te vertellen wat voor leuks ze nu weer gedaan heeft. Meer bevestiging kun je toch niet krijgen?'

Vasthouden

Valkuil bij Startblokken kan de handhaving zijn. 'Juist omdat er niet veel instrumenten zijn en het vooral een cultuuromslag betekent die je eigen moet worden, kan het ook verwateren.' Daarom volgt Femke nu zelf de instructietraining Startblokken. 'Voor de doorstroom van de kinderen denk ik dat een VVE-traject als Startblokken heel belangrijk is.'

Ik wil er daarom alles aan doen om iedereen scherp te houden, nieuwe pedagogisch medewerkers goed te kunnen instrueren en Start-blokken op die manier ook op lange termijn vast te houden.'

Voor meer informatie over VVE-traject Startblokken, kunt u contact opnemen met Thea Schlumer:

M 06 466 46 103
E tschlumer@obdnoordwest.nl

Agenda activiteiten OBD Noordwest

Hoe krijg ik mensen in beweging?

Medewerkers verbinden aan de doelen van uw organisatie, daarvoor is beweging noodzakelijk. Maar, 'wie beweegt het eerst, waarheen en wat dan?' Op 11 november organiseert MAET een workshop waarin zij u meenemen op het pad van verandering. Uw situatie is uitgangspunt.

Voor meer informatie:

I: www.maet.nu

Locatie: Velsbroek

Tijd: 13.00 – 17.00 uur

Vooraankondiging

Rekenen moet je doen! Informatiemiddag

Op woensdagmiddag 16 maart 2011 organiseert OBD Noordwest een informatiemiddag over rekenen.

Er worden verschillende workshops aangeboden o.a. over

Methodekeuze en De Grote Rekendag. In januari 2011

ontvangt u de uitnodiging met het definitieve programma.

Locatie: Hoorn

Tijd: 13.30 uur

Noteer deze datum alvast in uw agenda!

**Kijk voor meer informatie op
www.obdnoordwest.nl**

OBD Noordwest scoort hoog in klanttevredenheidsonderzoek!

OBD Noordwest werkt voor succesvol onderwijs. Met onze dienstverlening willen we samen met de scholen resultaten boeken waarover de

Voortraject: “Wij zijn zeer tevreden over de deskundigheid, gespreksvaardigheden en adviezen van de accountmanager waarmee we het eerste gesprek voeren voor een begeleidingstraject.

leerkrachten en directeuren (onze klanten) volop tevreden zijn. Na afloop van een traject bespreken onze adviseurs met de school hoe de samenwerking is verlopen en wat de volgende keer beter kan. Wij zijn blij met de feedback en aanbevelingen: We leren daarvan en dat komt ons werk bij volgende opdrachten ten goede.

Naast onze eigen gesprekken vinden we het ook belangrijk om de kwaliteit van ons werk te laten toetsen door een onafhankelijk onderzoeksbureau. OBD Noordwest is als Onderwijs Advies Bureau lid van branchevereniging EDventure. EDventure stelt aan haar leden als eis om eens in de twee jaar door het onafhankelijke

Relatiebeheer: “Het is zakelijk, meedenkend en erg prettig; de adviseurs weten wat er speelt in onze regio en zijn altijd bereikbaar indien nodig.”

onderzoeksbureau CEDEO (onderdeel van Lloyd's Register) een klanttevredenheidsonderzoek te laten uitvoeren. Bij OBD Noordwest heeft dit onderzoek voor de zomervakantie plaatsgevonden.

Dit onderzoek bestaat uit een enquête onder de scholen waar we in 2009 actief zijn geweest. De vragen betreffen alle onderdelen van de dienstverlening vanaf het moment van acquisitie en intake, de opstelling en bespreking van het

Adviseurs en begeleiders: “OBD Noordwest beschikt over deskundigen die goed aanvoelen wat er dagelijks op de school gebeurt en weten de theorie prima te verbinden met de praktijk in de klas: ze zijn expert, klankbord en veranderkundige.”

plan van aanpak en de uitvoering tot en met de afronding van het traject. Ook wordt gevraagd naar de waardering voor de adviseurs, de administratie, het relatiebeheer en de kwaliteit van de materialen.

Om voor het CEDEO-certificaat in aanmerking te komen geldt de voorwaarde dat minstens 80% van de benaderde opdrachtgevers ‘tevreden tot zeer tevreden’ moet zijn over de samenwerking en de geboekte resultaten. Uit het onderzoek blijkt dat OBD Noordwest maar liefst een waardering heeft

gehaald van 96,2 van de maximaal haalbare score van 100. Dat betekent dat de scholen waar we het afgelopen jaar mee hebben gewerkt aan succesvol onderwijs zeer tevreden zijn over OBD Noordwest. Wij zijn geweldig trots op het behaalde

Plan van aanpak: “Het plan van aanpak was 100% afgestemd op onze wensen en zat goed in elkaar.”

Cedeo-certificaat en bedanken hierbij alle scholen voor de opdrachten, de prettige samenwerking en de gerealiseerde resultaten! Het is voor ons een directe motivatiebron om ons werk met en op de scholen de komende jaren met de grootste inzet te blijven doen en verder te verbeteren!

Afronding: “Ja, we hebben een flinke stap vooruit gemaakt”.

Projectuitvoering: “Onze wensen zijn gerealiseerd, we zijn met z'n allen beter in staat lessen voor groepen op sociaal-emotioneel gebied neer te zetten en er is onderling meer afstemming; we hebben een meetbaar systeem ontwikkeld om de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren.”

Nieuwe opleiding: Master Intern Begeleider

‘Het vak IB-er of zorgcoördinator verdient een opleiding’

Hoewel IB-er een relatief nieuw beroep is binnen het onderwijs, is het inmiddels een onmisbare functie. Een IB-er draagt in belangrijke mate bij aan de missie en doelstellingen die een school zich stelt. Bovendien moet een IB-er neuzen in dezelfde richting kunnen krijgen en goed kunnen organiseren. Een functie die serieus genomen moet worden. Zo serieus zelfs dat er een tweejarige Masteropleiding in Alkmaar voor is die het beroep nog meer inhoud en diepte geeft.

Het idee om de Masteropleiding in Alkmaar mogelijk te maken kwam in eerste instantie van Ronduit, voorheen Openbaar Primair Onderwijs Alkmaar, een stichting met zestien scholen. Met name beleidsmedewerker Onderwijs en Kwaliteit Mariëlle Moll is mede aanjaagster geweest van de opleiding. Zij vertelt: ‘Omdat wij voorzien dat binnen nu en vijf jaar toch een aantal IB-ers uit zal stromen vanwege de vergrijzing, is het noodzaak om nieuwe IB-ers te werven. Dat betekent niet alleen mensen warm zien te maken voor het IB-schap, maar ook zorgen dat zij de benodigde vaardigheden leren.’

Kweekvijver

Voor het eerste, het warm maken, werd onlangs ook een Kweekvijver project voor IB-ers op poten gezet. Mariëlle: ‘Daar kunnen leerkrachten die geïnteresseerd zijn in het IB-schap “proeven” van het vak. Door middel van cursus- en stagedagen leren de deelnemers het vak kennen en kunnen ze bepalen of ze er in verder willen. Aan de andere kant kunnen de schoolbesturen kennis maken met de vaardigheden van de potentiële IB-ers. Het is voor hen de eerste bron van kandidaten waarvan ze weten dat ze gemotiveerd zijn.’

Ronduit, Mariëlle Moll

Om echt inhoud aan het IB-schap te geven, is de wil alleen echter niet genoeg. Een volwaardige Masteropleiding kan volgens Mariëlle bijdragen aan de professionalisering van het beroep. ‘Het is de bedoeling dat IB-ers ook echt op managementniveau meedenken over het beleid van de school, met name op het gebied van de zorgtaken. De opleiding geeft ze daarvoor de kennis en vaardigheden. Bovendien zal Ronduit haar IB-ers na het doorlopen van de opleiding evenredig belonen, wat natuurlijk logisch maar ook aantrekkelijk is.’

Professionaliseren

De Kweekvijver en de Master staan open voor deelnemers van schoolbesturen in Noord-Holland. De inhoud van beide trajecten is door OBD Noordwest en Fontys gezamenlijk verzorgd en de inschrijving coördineert OBD Noordwest. ‘Zelf hebben we wel een aantal kandidaten, maar niet genoeg om een hele opleiding mee te vullen’, legt Mariëlle uit.

Door via OBD Noordwest samen te werken met andere schoolbesturen, kan de opleiding wel gevuld worden. Bovendien werven en professionaliseren we zo niet alleen onze eigen IB-ers, maar die in heel Noord-Holland.’

De Kweekvijver staat open voor leerkrachten die nog geen IB-er zijn, maar daar interesse in hebben. De Master is bedoeld voor IB-ers die hun vaardigheden willen verbreden en verdiepen.

Mariëlle: ‘Bij de Masteropleiding horen praktijkopdrachten die je alleen kunt uitvoeren als je al IB-er bent. Er zijn ook leerkrachten die ter oriëntatie meelopen met een IB-er, zij komen wel in aanmerking voor de Master.’ Voor de Masteropleiding kan gebruik gemaakt worden van de lerarenbeurs.

Het is voor IB-ers ook mogelijk om niet de hele opleiding, maar modules ervan te volgen. Zo zijn er verschillende trajecten te organiseren. Wie geïnteresseerd is in één van de trajecten, kan dit bespreken met de eigen schooldirectie of contact opnemen met OBD Noordwest.

Kweekvijver

Voor meer informatie over de inhoud van de Kweekvijver graag contact opnemen met Ellen de Schiffart.
E edeschiffart@obdnoordwest.nl
M 06 523 40 805
De Kweekvijver start maandag 18 oktober 2010.

Masteropleiding en keuzemodules

Voor meer informatie over de inhoud van de Masteropleiding en/of de keuzemodules, graag contact opnemen met Adri Storm.
M 06 14 127 025
E a.storm@fontys.nl
De eerste keuzemodule start

donderdag 4 november 2010.

De Masteropleiding is inmiddels gestart. Het plan is in september 2011 met een nieuwe eerstejaarsgroep de Master te starten.

Lerarenbeurs

Voor de Masteropleiding komt u in aanmerking voor de lerarenbeurs. De lerarenbeurs vergoedt de studiekosten en geeft ook de mogelijkheid een vergoeding aan te vragen voor werkgevers voor het verlenen van studieverlof. Informatie over de lerarenbeurs vindt u op www.ibgroep.nl.

Inschrijven

Aanmelden kan door een mail te sturen naar
E cursussen@obdnoordwest.nl.

Voor meer informatie over de inschrijving, graag contact opnemen met Bianca Mel van de cursusadministratie.
E bmel@obdnoordwest.nl
T (0229) 25 93 80

Zie ook onze website:
I www.obdnoordwest.nl

MAET biedt tevredenheidsonderzoek

Wilt u bouwstenen hebben voor uw kwaliteitsbeleid en input voor uw schoolplan? Maak dan gebruik van het Nationaal Onderzoek Tevredenheid Onderwijsinstellingen (NOTO). Deelnemende scholen ontvangen een duidelijke rapportage, die kan worden gebruikt om de kwaliteit van het onderwijs en de omstandigheden op de school te verbeteren.

Er zijn drie vragenlijsten, gericht op de tevredenheid van ouders, medewerkers en leerlingen.

De enquêtes bestaan uit de onderdelen:

- kwaliteit
- communicatie
- veiligheid
- gezondheid
- management en organisatie
- voorzieningen
- lesmateriaal
- onderwijs

Meedoen aan het NOTO is eenvoudig en niet duur. U kunt zich inschrijven via de website www.scholenonderzoek.nl. Hier staan ook de vragenlijsten voor de verschillende doelgroepen klaar. De deelnemer selecteert de school en kan direct zijn mening geven.

Deelname is altijd volledig anoniem. De vragenlijst voor ouders is er ook in het Turks, Marokkaans, Surinaams en Engels.

De resultaten uit de enquêtes worden op landelijk niveau met elkaar vergeleken (benchmark).

Een tevredenheidsonderzoek kost € 295,- (per BRIN-nummer, excl. BTW). Voor de drie enquêtes (leerling-, medewerker- en oudertevredenheid) in één keer is de investering € 695,- (per BRIN-nummer, excl. BTW).

Om de respons op de vragenlijsten zo hoog mogelijk te krijgen wordt het

NOTO stevig gepromoot.

U krijgt banners voor op de site van de school, raamposters en flyers die kinderen mee naar huis kunnen nemen. Het NOTO zorgt voor advertenties in dagbladen en pers via radio en TV.

MAET, onderdeel van OBD Noordwest, is een van de steunpunten van het NOTO.

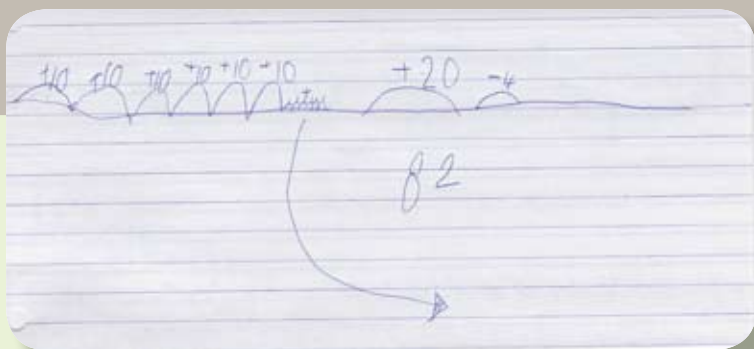
Wilt u meer informatie, neem dan contact op met:
MAET, Emanuel von Bönninghausen,
M 06 158 97 052.
I www.maet.nu

MAET
PERSONEEL ORGANISATIE MAATSCHAPPIJ

Landelijk Protocol Ernstige Reken/wiskunde problemen en Dyscalculie komt eraan!

Bastiaan is 9 jaar en zit net in groep 5. Op de afgelopen methode-onafhankelijke toetsen (CITO-LVS) behaalde hij een 'lage' C-score. Zijn leerkracht geeft aan dat Bastiaan veel fouten maakt in het rekenwerk tot 100 en dat ze niet goed weet wat hij wel en niet beheerst. We zijn benieuwd naar zijn didactisch rekenniveau in het rekenen tot 100 en leggen hem een tweetal sommen voor, $36+27$ en $66+16$. Als hem achteraf gevraagd wordt hoe hij de som $36 + 27$ heeft uitgerekend vertelt hij het volgende: "2 erbij 3 is 5, en dan 6 erbij 6 is 12 en dan nog 1 erbij is 13. ....Die 5 is eigenlijk 50 en dan die 13 erbij, ... is 75, nee 73." Hij heeft dit alles in zijn hoofd uitgerekend.

Wanneer hem gevraagd wordt of hij ook wel met een getallenlijn sommen uitrekt, geeft hij aan dat hij dat ook wel eens doet. Met de som $66+16$ gaat hij dan als volgt aan de gang:

Naar aanleiding van deze twee sommen wordt duidelijk wat Bastiaan in het rekenen wel en niet beheerst. We weten nog niet of er sprake is van ernstige reken/wiskunde problematiek, maar we kunnen wel onderwijsbehoeften formuleren.

En vooral welke onderwijsbehoeften voor hem te formuleren zijn.

Landelijk Protocol Ernstige Reken/Wiskunde- problemen en dyscalculie (ERWD)

In het najaar van 2010 wordt het landelijk protocol Ernstige Reken/Wiskunde-problemen en Dyscalculie (ERWD) gepresenteerd en zal dan ook beschikbaar zijn voor de scholen. Het landelijk protocol ERWD stelt de ontwikkeling van rekenwiskunde-onderwijs centraal en daarmee een

goede afstemming van het reken-onderwijs op de ontwikkeling van kinderen. Dat betekent onder andere meer aandacht voor de professionaliteit van leraren, meer teamdeskundigheid, rekenbeleid in primair en voortgezet onderwijs en ontwikkeling van zorgbeleid (gerichte begeleiding voor kinderen die dat nodig hebben).

De uitgangspunten van het protocol hebben betrekking op het omgaan met verschillen, de rol van de leerkracht, het voorkomen van achterstanden en op de evaluatie van zorg. Dat alles is concreet beschreven en kan per school worden uitgewerkt. In het protocol zal een onderscheid worden gemaakt tussen rekenproblemen en dyscalculie. Zo besteedt het ERWD protocol aandacht aan optimaliseren van het reken-

onderwijs voor rekenzwakke leerlingen en aan diagnostiek en begeleiding van individuele leerlingen.

Masterclass ERWD in Hoorn en Alkmaar Landelijk protocol bij u op school?

Wilt u meer weten over het protocol ERWD? Wat het betekent voor uw school en uw leerlingen? Op onderstaande data geven adviseurs van OBD Noordwest een masterclass over het landelijk protocol ERWD. In één bijeenkomst geven wij u toelichting op het protocol en kunt u zich via de workshops laten informeren. De workshops geven u verdieping van de uitwerking van het protocol op uw school.

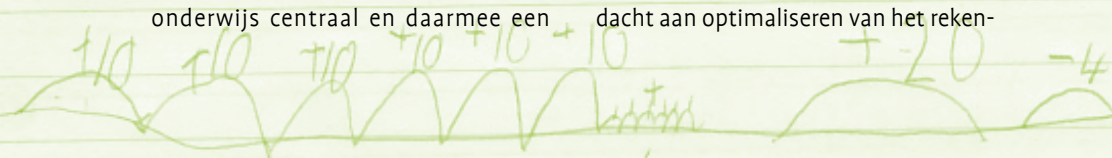
Noteer een van deze data alvast in uw agenda en u ontvangt terzijner tijd nog een aparte uitnodiging met informatie over de wijze van aanmelding.

Data en locatie:

Woensdagmiddag 16-02-2011
Alkmaar
Dinsdagochtend 15-03-2011
Hoorn

Meer weten?

Angelique Onderwater
M 06 523 45 144
E aonderwater@obdnoordwest.nl
Natasja Nieuwboer
M 06 523 46 037
E nnieuwboer@obdnoordwest.nl

MAET organiseert studiedag Bewust omgaan met Verandering

Openheid over verandering zorgt voor positieve energie

Schoolontwikkeling betekent op lange termijn verbetering van het onderwijs, toename van de professionaliteit van het schoolteam en daarmee (nog) betere onderwijsresultaten. Op korte termijn betekent het echter vaak vooral een andere manier van werken en de nodige onzekerheid of zelfs weerstand die daarbij komt kijken. De Windroos in Zaandam is een school in verandering. Om daar zorgvuldig mee om te gaan, organiseerde de directie samen met MAET van OBD Noordwest een studiedag Bewust omgaan met Verandering.

MAET, Management en Advies voor Educatie & Training, adviseert als onderdeel van OBD Noordwest, gemeenten, besturen, directie, management, team- en clusterleiders over alles buiten het primaire proces op scholen. In het geval van De Windroos was de vraag van directeur Netty Rutz hoe ze de nieuwe organisatiedoelen overeen kon laten komen met de persoonlijke doelen van de medewerkers. Of in ieder geval, hoe iedereen uiteindelijk dezelfde doelen na kon streven. Want, zo weet Netty inmiddels, het overeenkomen van persoonlijke en organisatiedoelen is in eerste instantie niet eens absoluut noodzakelijk. 'Tijdens de studiedag kwam de metafoor naar boven van iemand die in een orkest heel goed kan bijdragen aan een mooie uitvoering van een nummer terwijl het helemaal niet zijn eigen favoriete nummer is. Als hij maar begrijpt waarom voor het nummer is gekozen en hoe belangrijk zijn bijdrage is.'

Intensief

De Windroos doorloopt momenteel een traject naar een Vreedzame School. 'Dat is een intensief veranderingstraject', vertelt Netty. 'Er ontstaat dan al snel

het gevoel van 'we moeten zoveel'. Het is belangrijk mensen desondanks betrokken te houden bij de veranderingen en te zorgen dat ze niet het gevoel krijgen dat alles buiten hen om gebeurt. Daarvoor praat ik natuurlijk individueel met de medewerkers, maar ik wilde ook iets gezamenlijks doen.' Netty overlegde met Gerard Castelijns, die de Vreedzame School namens OBD Noordwest begeleidt. Hij verwees haar door naar zijn collega van MAET, Femke Kaaij. Besloten werd om twee studiedagen te organiseren: voorafgaand aan een studiedag Vreedzame School een studiedag Bewust omgaan met Verandering.

Voor Femke was de uitdaging om toegankelijke werkvormen te bedenken die de mensen aan het praten konden krijgen. 'Wat je miskent krijgt macht, weet ik uit ervaring', vertelt Femke. 'Doel

van de dag was daarom openheid te creëren, een sfeer waarin mensen eerlijk konden vertellen wat ze vinden. Dat doe je niet door ze bij binnenkomst het hemd van het lijf te vragen. Ik heb originele, ontspannen werkvormen gebruikt die in de loop van de dag een opbouw hadden in diepgang. De ontwikkelingen op de school vragen veel van de leerkrachten. Ik wilde ze laten praten over wat ze daar van vonden, maar ze ook laten zien dat ze altijd een keuze hebben. Ze zijn geen willoos slachtoffer, maar hebben als professional zélf het stuur in handen en kiezen zélf hun houding en persoonlijke weg.'

Ongedwongen

De openheid die Femke nastreefde werd ook daadwerkelijk bereikt en leverde vooral veel energie op. Door mensen roze en zwarte brillen op te laten zetten, ze aan de hand van oude foto's over hun

Voor meer informatie over MAET en deze studiedag, kunt u contact opnemen met Femke Kaaij.
M 06 466 46 108
E fkaaij@maet.nu

Voor meer informatie over de Vreedzame School en de nieuwe module Burgerschap kunt u contact opnemen met Gerard Castelijm.
M 06 466 46 178
E gcastelijm@obdnoordwest.nl

dromen van vroeger te laten praten en andere zorgvuldig gekozen methoden om mensen ongedwongen te laten delen, bleek men nieuwsgierig te worden naar elkaar en heel goed te kunnen reflecteren. Ook Netty Rutz zag dit gebeuren. 'Femke had een hele prettige manier van presenteren. Ze wist een sfeer te creëren waarin er met respect naar elkaar werd geluisterd en er zinvolle verbindingen konden worden gemaakt. Dat is heel goed aangeslagen.'

Voorwaarde voor het welslagen van een dergelijke studiedag is volgens Femke wel openheid van de directie en bereidheid te luisteren en iets met de dingen te doen die er gezegd zijn.

Dat beseft Netty terdege. 'Hoewel het door de waan van de dag soms lastig is, probeer ik zo veel en vaak mogelijk terug te grijpen op wat er die dag gezegd en gedaan is. Ons voordeel is wel dat Gerard Castelijm er ook nog is om ons scherp te houden en om dingen die tijdens de studiedag gezegd zijn te helpen vertalen naar de Vreedzame School.'

Winst

Het is volgens Netty nog te vroeg om te concluderen dat de studiedag daadwerkelijk bijdraagt aan de lange termijn doelen van de school. 'Maar feit is dat iedereen het een positieve dag vond waar met plezier op teruggekeken wordt. Die winst heb je al.'

OBD Noordwest

Postbus 80
1620 AB Hoorn
T (0229) 25 93 80
F (0229) 25 93 83

E info@obdnoordwest.nl
I www.obdnoordwest.nl

Locatie Hoorn (centraal bureau)

Blaauwe Berg 3A
1625 NT Hoorn

Locatie Alkmaar
James Wattstraat 4
1817 DC Alkmaar

Redactie:

OB D Noordwest /
Sandra Dijk (4c Communicatie)

Vormgeving:

Jaroff, Heerenveen

Voor meer informatie over al onze uitgaven en diensten kunt u terecht op onze internetsite: www.obdnoordwest.nl. U kunt ook onze gidsen opvragen per telefoon: T (0229) 25 93 80 of per mail: E info@obdnoordwest.nl. Wij komen ook graag bij u langs voor een adviesgesprek.

